

С Т А Н О В И Щ Е

От: **проф. д-р Матилда Иванова Александрова**
Научна специалност „Социално управление“
Университет за национално и световно стопанство

Относно: конкурс за **професор** по професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление (управление на промените и антикризисно управление)“ в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен в ДВ №1 / 05.01.2021 г. за нуждите на катедра „Управление“, Факултет „Управление и администрация“ на УНСС съгласно Решение на АС №7 / 09.12.2020 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №449/04.03.2021 г. на Заместник-ректора на УНСС. Единствен кандидат по конкурса е доц. д-р Марияна Тонева Кузманова.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Доц. д-р Марияна Кузманова завършва висше образование по специалност „Социално-икономическо планиране“ през 1986 г. в УНСС. През 2005 г. защитава докторска дисертация в УНСС по научна специалност „Социално управление“. Била е на изследователска длъжност към Института за икономически анализи, експертизи и прогнози при УНСС, след което е избрана за редовен асистент в катедра „Управление“ на УНСС. От 2009 г. кандидатът заема академична длъжност „доцент“ в УНСС по професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление“, в катедра „Управление“ на УНСС. Съгласно служебна бележка, издадена от дирекция „Човешки ресурси“ на УНСС, общият ѝ стаж е 24 г. и 8 месеца, от които близо 12 г. като доцент. Целият професионален опит на кандидата е придобит в УНСС. Владее немски, английски и руски език.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Доц. д-р Марияна Кузманова изпълнява количествените и качествените изисквания за участие в обявения конкурс за професор по професионално направление 3.7 „Администрация и управление“. Изпълнението на количествените критерии е подкрепено с 2467 точки, с което надхвърля повече от 2 пъти минималния изискуем праг. Съгласно справка от отдел „Учебна документация, отчетност и контрол“ на УНСС кандидатът има отработени 3186 часа лекции и 261 часа упражнения аудиторна заетост в УНСС за периода след учебната 2015-2016 г., в т.ч. 1727 часа в ОКС „магистър“. От представените материали по конкурса се установява безспорно, че кандидатурата на доц. д-р Марияна Кузманова отговаря на задължителните условия по ЗРАСРБ, както и на допълнителните изисквания на УНСС, свързани с учебната и

научноизследователската дейност. Кандидатът е бил научен ръководител на двама успешно защитили докторанти по научна специалност „Социално управление“ в УНСС.

Получено е *положително становище* от Съвета по хабилитация на УНСС за изпълнението както на количествените, така и на качествените изисквания за заемане на академична длъжност „професор“ в УНСС.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Марияна Кузманова чете лекционни курсове и провежда семинарни занятия пред студенти в УНСС основно в професионално направление 3.7 „Администрация и управление“. В ОКС „Бакалавър“ кандидатът чете лекции по учебните дисциплини „Управление на промените“, „Антикризисно управление“ и „Основи на управлението“, а в ОКС „Магистър“ – „Бизнес стратегии“, „Бизнес анализи“, „Управление на националната икономика“, „Бизнес стратегии и политики“, „Организационно развитие“, „Управление на антикризисните комуникации“, „Антикризисен мениджмънт в киберсигурността“. За ОКС „бакалавър“ има разработени три лекционни курса, за ОКС „магистър“ – седем лекционни курса, и за ОНС „доктор“ – 4 лекционни курса. Всички преподавани дисциплини и разработени учебни програми са свързани с тематиката на обявения конкурс. Доц. д-р М. Кузманова има два издадени учебника, специализирани за дистанционна форма на обучение по дисциплините „Управление на промените“ и „Антикризисно управление“, издадени от ИК на УНСС.

Качеството на учебно-преподавателската дейност на кандидата е допълнително осигурено чрез участието в множество образователни проекти, финансирани със средства по европейските програми: BG051PO001-3.3.06-0032 „Обучението на докторанти иноватори, визионери, таргет-анализатори и реализатори-инвестиция с европейски измерения“; BG051PO001-4.3.04-0034 „Развитие на електронните форми и дистанционно обучение в УНСС – създаване на нови възможности за повишаване на образованието и успешна професионална реализация“; BG051PO001-3.1.08-0031 „Разработване и въвеждане на система от ключови индикатори и процесно-базирано управление на УНСС“; BG051PO001-3.1.09-0024 „С лице към новите предизвикателства на времето: модерна система за кариерно развитие на преподавателския състав на УНСС“; BG051PO001-3.1.07-0053 „Разработване и въвеждане на актуализирани учебни програми в ОКС „бакалавър“, направление „Администрация и управление“, в съответствие с изискванията на пазара на труда“ (ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013). От 2015 г. доц. М. Кузманова е активен участник в проектите на МОН „Студентски практики“ (Фаза 1 и Фаза 2) като академичен наставник.

Всички тези аргументи дават основание да се заключи, че кандидатът е уважаван и утвърден преподавател и научен ръководител с безспорно призната компетентност в областта на обявения конкурс.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове

Кандидатът доц. д-р Марияна Кузманова участва в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ с общо 36 публикации, от които 24 самостоятелни. Публикациите могат да бъдат класифицирани по следния начин:

- монография – 1 бр. /самостоятелна/;
- глави от колективни монографии – 2 бр. /в съавторство/

- статии в специализирани научни списания, индексирани в Web of Science или Scopus – 1 бр. /самостоятелна/;
- статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 27 бр. /20 самостоятелни/;
- студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 1 бр. /в съавторство/;
- университетски учебници – 4 бр. /2 самостоятелни/.

Материалите по конкурса са различни от тези, представени за придобиване на ОНС „доктор“ и по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл.29 от ЗРАСРБ. Кандидатът изпълнява количествените изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС както по раздел „I. Национални минимални изисквания“, така и по всеки компонент от раздел “II. Допълнителни изисквания за УНСС”.

Съгласно справка за цитиранията в картата за изпълнение на количествените изисквания публикационната дейност на кандидата има значителен отзвук в научната литература. Установените цитирания в световните вторични библиографски бази Web of Science и/или Scopus цитирания са 6, а в други електронни информационни системи кандидатът има установени 12 цитирания. Установени са още 60 цитирания в други източници на хартиен носител.

Научните трудове, представените от кандидата за участие в конкурса, могат да се обособят в пет основни направления. Публикациите по съответните направления са както следва:

- в областта на управлението на промените (2.2; 3; 4.1; 4.4; 4.5; 4.6; 4.9; 4.13; 4.14; 4.16; 4.17; 4.24; 4.25);
- в областта на антикризисното управление (1; 4.2; 4.3; 4.8; 4.11; 4.12; 4.18; 4.19; 4.20; 4.21; 4.27);
- в областта на управлението и бизнес развитието (2.1; 4.7; 4.23);
- областта на съвременните подходи и методи в управлението на образователните институции и обучението (4.10; 4.26).

В областта на управлението на промените за участие в конкурса са представени 13 заглавия, от които 1 глава в колективна монография, 1 статия индексирана в базата Scopus, 8 статии и 3 доклади в сборници от конференции. Пет от публикациите са на английски език.

В статията, индексирана в Scopus, със заглавие „Technology transfer as a mechanism of strategic innovative development of enterprises“ са идентифицирани и изследвани ключови проблеми на теорията и практиката на управлението на промените и управлението на иновациите в организациите, като е изведена необходимостта от приложение на стратегически подход в тези процеси с оглед повишаване на конкурентоспособността.

В рамките на останалите публикации фокусът на изследователската работа е върху приложението на нов подход в управлението на промените. Според автора, в основата на този подход трябва да бъде поставена концепцията за метрифициране на управлението. Публикациите в тази група аргументират методически насоки за неговото приложение, включително модел за циклично развитие на съвременните организации, стратегически решения за осигуряване на гъвкавост в поведението на

организациите и разгръщане на техният потенциал. Формулирани са актуални направления за усъвършенстване на плановете им решения в условията на криза.

На базата на резултати от емпирично проучване са изведени интердисциплинарни взаимовръзки: между управлението на промените, антикризисното управление и управлението на проекти. Управлението на промените се разглежда като инструмент за управление на устойчивото развитие, като тази теза е изследвана на примера на организации в сектора на информационните и комуникационните технологии. Постиженията в областта на управлението на устойчивото развитие на съвременните организации са в две насоки: разработена и апробирана система от ключови показатели за ефективност; разработена система от организационни компетенции за осъществяване на промени.

В областта на антикризисното управление за участие в конкурса са представени 11 заглавия, от които 1 монография, 5 статии и 5 доклада в сборници от конференции; пет от публикациите са на английски език.

В самостоятелната монография „Управление на кризисната устойчивост на организациите“ е развита концепцията за кризисната устойчивост на организацията. Добре изяснени и подходящо аргументирани са съставните елементи на понятието „кризисна устойчивост“ и взаимовръзките между тях. Разработен е концептуален модел за управление на кризисната устойчивост на организацията, който обобщава ключовите му дейности. Предложена е методика за измерване и оценяване на кризисната устойчивост на организациите. За емпиричното изследване на кризисната устойчивост на организацията е разработен авторов инструментариум (въпросник). Той е апробиран в организации от сектора на информационните и комуникационните технологии. На база на резултатите от изследването са изведени проблеми в областта на управлението на кризисната устойчивост на организациите, като са формулирани изводи и препоръки за тяхното решаване.

Публикациите в тази област са насочени към проучване на спецификата на кризата, осъществена е класификация, както и систематизация на видовете кризи и свързаните с тях рискове. Тези аспекти са обобщени в интегрирана концепция за антикризисно управление на организациите. Специално място е отделено на екипите за антикризисно управление, като са аргументирани тяхната роля и отговорности. От гледна точка на стопанската практика е важно да се отбележат изведените ключови дейности в процесите на антикризисната диагностика и вземането на стратегически решения.

В областта на управлението и бизнес развитието за участие в конкурса са представени 3 заглавия, от които 1 глава от колективна монография, 1 статия и 1 доклад на научен форум в чужбина. Всички публикации са на английски език.

В главата от колективна монография със заглавие „Indicators for LPS effective functioning measurement“ са идентифицирани ключови индикатори за измерване на ефективното функциониране на локалните производствени системи. Изведени са насоки за тяхното приложение в практиката на регионалното развитие. Монографията представя резултатите от международен проект по изследователска програма на ЕС и е на тема „Functioning of the local production systems in Bulgaria, Poland and Russia. Theoretical and economic policy issues“ (издадена от Łódź University Press). Във връзка със същия проект работата на автора се задълбочава и чрез систематизирането на

факторите за успех на локалните производствени системи и изследване на клъстерите като специфична организационна форма.

В областта на съвременните подходи и методи в управлението на образователните институции и обучението за участие в конкурса са представени 2 заглавия, от които 1 статия и 1 доклад на научен форум в чужбина. И двете публикации са на английски език.

В статията „Improvement of the management of the universities in Bulgaria“ фокусът е поставен върху насоки и предложения за усъвършенстване на управленската система на университетите в страната. В тази област кандидатът умело интегрира опита си в учебно-преподавателската си работа с научноизследователската си дейност. Постигнатите резултати, представени и във втората публикация, извеждат и аргументират знанията и уменията на студентите от специалност „Бизнес администрация“, получавани в процеса на обучение, и актуалните насоки за обучение, съобразени с промените в бизнес средата.

Представените трудове на кандидата са доказателство за неговата висока научна компетентност, изявен изследователски капацитет и възможности за провеждане на самостоятелни научни изследвания с международно признание, както и за успешна работа в екип. Доказателство за значимата изследователска компетентност на кандидата е и проектната дейност, по-специално ръководството на научноизследователски проект на тема «Управлението на промените като инструмент за повишаване на кризисната устойчивост на организациите в сектора на информационните и комуникационните технологии» (НИ-1-19/2015, 2015-2018 г., фонд „НИД“ на УНСС), както и участието в два университетски научноизследователски проекти на тема: „Управление на проектни екипи в мултикултурна среда: възможности за развитие на мултикултурни компетентности“ и „Иновационни предизвикателства, приоритети и ефекти за фирмите и икономиката на България“. Трябва да се отбележи и международната проектна дейност, свързана с участието в проект 295050 FOLPSEC „Функциониране на локалните производствени системи в условията на икономическа криза. Сравнителен анализ и бенчмаркинг в ЕС и извън него“ (проект по Седма рамкова програма на ЕС) и в проект 517589-LLP-2011-ES-LEONARDO-LMP "KNOW-IN KNOW-IN. Knowledge-Intensive Freight Transport SMEs. For a new generation of smart, sustainable and inclusive oriented Road Manager" (по програма Leonardo Da Vinci). Кандидатът притежава както отлична осведоменост относно съвременното развитие на научната мисъл в областта на управлението на промените и антикризисното управление, така и задълбочено аналитично мислене и способност критично да преосмисля и да реализира съвременни подходи и методи за емпирични изследвания.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В справката за научните и научно-приложни приноси на доц. д-р Марияна Кузманова са изведени приноси, които намирам за коректно структурирани и обобщени. Безспорно представените по конкурса публикации имат приносен характер както в областта на теоретичните аспекти в посочените области, така и за практическото им приложение. Фокусът на научните публикации и изследователската дейност на кандидата дава възможност да бъдат изведени основните приноси като синтез на научни знания и практико-приложни резултати в областта на теорията и практиката на управлението на промените, управлението на кризисната устойчивост на организациите

и устойчивото развитие.

В научно-теоретичната област приносите допълват и аргументират теорията и методологията на управлението на промените чрез интегрирането им в цялостната система за управление на съвременните организации. В тази насока е доразвита и теорията за устойчивото развитие на организациите, както и методиката за неговата оценка. В областта на антикризисното управление са налице ясни свидетелства за дообогатяване на теорията и практиката на антикризисното управление чрез практико-приложни решения на проблеми, възникващи в процеса на функциониране на организациите и изискващи адекватна реакция от страна на мениджърите. Този принос може да се обобщи като усъвършенстване на теорията и методологията на антикризисното управление.

От практико-приложна гледна точка постиженията на кандидата са насочени към представяне на различни добри практики в антикризисното управление и управлението на промените. Практико-приложните изследвания на доц. М. Кузманова са насочени към проучване на различни аспекти на бизнес развитието, при което са идентифицирани ключови проблеми и са формулирани възможни решения. Налице са свидетелства за обогатяване на приложните изследвания и специализираната литература в областта на управлението на образователните институции и обучението.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към материалите, представени по кандидатурата. Основната ми препоръка към доц. д-р Марияна Кузманова е да продължи усилията си в търсенето на възможности за популяризиране на резултатите от своята изследователска работа в престижни международни издания, индексирани в световно признатите библиографски и наукометрични системи. Считаю, че кандидатът има безспорен потенциал да разшири участието си в изследователски проекти в европейското научно пространство, както и да продължи усилията си по интеграция на изследователската си работа със съвременните аспекти на учебно-преподавателската дейност.

8. Заключение

В обобщение може да се посочи, че качеството на преподавателската и научноизследователската дейност на кандидата изцяло удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности в УНСС. Наличието на значими научни и научно-приложни приноси в трудовете на кандидата, заедно с целенасочените усилия и професионалната компетентност, дават възможност да се оценят високо безспорния й творчески потенциал и постигнатите резултати. Въз основа на това напълно основателно и убедено **давам положителния си вот** за кандидатурата на доц. д-р Марияна Тонева Кузманова за заемане на академична длъжност „професор” в професионалното направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление (управление на промените и антикризисно управление)“.

31.03.2021. г.

Гр. София

Рецензент:

/ проф. д-р Матилда Александрова/

OPINION

By: ***Prof. Dr. Matilda Ivanova Alexandrova***
Scientific specialty "Management"
University of National and World Economy

Regarding: competition for **professor** in the professional field 3.7. Administration and management , scientific specialty “Management (Change Management and Crisis Management)” at UNWE

9. Information about the competition

The competition was announced in SG No. 1/05.01.2021 for the needs of the Department of Management, Faculty of Management and Administration of UNWE according to Decision of the AC No.7/09.12.2020. I am member of the academic jury panel of the competition in accordance with Order No. 449/04.03.2021 of the Vice-Rector for Research of UNWE. Assoc. Prof. Dr. Mariana Toneva Kuzmanova is the only candidate in the competition.

10. Brief information about the candidates in the competition

Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova graduated from the University of National and World Economy with a degree in Socio-Economic Planning in 1986. In 2005 she defended her doctoral thesis at UNWE in the scientific specialty "Social Management". She held a research position at the Institute for Economic Analysis, Expertise and Forecasting at UNWE, after which she was elected as a full-time assistant at the Department of Management at UNWE. Since 2009 the candidate has held the academic position of "Associate Professor" at UNWE in the professional field 3.7 "Administration and Management", scientific specialty "Social Management" in the Department of Management at UNWE. According to an official statement issued by the Human Resources Directorate of UNWE, her total tenure is 24 years and 8 months, of which nearly 12 years as an associate professor. The entire professional experience of the candidate has been acquired at UNWE. She speaks German, English and Russian.

11. Compliance with the requirements for holding the academic position

Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova has fulfilled the quantitative and qualitative requirements for participation in the announced competition for a professor in the professional field 3.7 "Administration and Management". The fulfilment of the quantitative criteria is supported by 2467 points, which exceeds more than twice the minimum required threshold. According to an enquiry from the Department of Educational Documentation, Reporting and Control of UNWE, the candidate taught 3186 classes of lectures and 261 classes of seminars at UNWE for the period after the academic year 2015-2016, including 1727 classes in master's degree. From the materials submitted to the competition it is indisputably established that the candidacy of Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova meets the mandatory terms of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, as well as the additional

requirements of UNWE related to teaching and research. The candidate was the PhD supervisor of two doctoral students who successfully defended their theses in the scientific specialty "Social Management" at UNWE.

A *positive opinion* was received from UNWE Habilitation Council about the fulfilment of both quantitative and qualitative requirements for holding the academic position of "professor" at UNWE.

12. Evaluation of the teaching activity

Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova reads lecture courses and conducts seminars for students at UNWE mainly in the professional field 3.7 "Administration and Management". In bachelor's degree, the candidate reads lectures on the academic disciplines "Change Management", "Crisis Management" and "Management Basics", and in master's degree - "Business Strategies", "Business Analysis", "National Economy Management", "Business Strategies and Policies", "Organizational Development", "Crisis Communication Management", "Cyber-security Crisis Management". She has developed three lecture courses for bachelor's degree, seven lecture courses for master's degree, and 4 lecture courses for doctor's degree. All taught academic disciplines and developed programmes are related to the topic of the announced competition. Assoc. Prof. Dr. M. Kuzmanova has two published textbooks specializing in distance learning in the academic disciplines "Change Management" and "Crisis Management", published by UNWE Publishing Complex.

The quality of the teaching activity of the candidate is additionally ensured through the participation in many educational projects, financed with funds from the European programs: BG051PO001-3.3.06-0032 "Training of PhD innovators, visionaries, target-analysts and achievers – an investment with European dimension"; BG051PO001-4.3.04-0034 "Development of electronic forms and distance learning at UNWE - creating new opportunities for improving education and successful professional realization"; BG051PO001-3.1.08-0031 "Development and implementation of a system of key indicators and process-based management at UNWE"; BG051PO001-3.1.09-0024 "Facing the new challenges of time: a modern system for career development of the teaching staff of UNWE"; BG051PO001-3.1.07-0053 "Development and implementation of updated curricula in bachelor's degree, professional field "Administration and Management", in accordance with the requirements of the labour market" (Human Resources Development Operational Programme 2007-2013). Since 2015 Assoc. Prof. M. Kuzmanova has been an active participant in the projects of the Ministry of Education and Science "Student Internships" (Phase 1 and Phase 2) as an academic mentor.

All these arguments give grounds to conclude that the candidate is a respected and established lecturer and scientific supervisor with indisputably acknowledged competence in the field of the announced competition.

13. Brief description of the submitted scientific work

The candidate Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova is participating in the competition for the academic position of "professor" with a total of 36 publications, of which 24 are individual. The publications can be classified as follows:

- monograph - 1 book /individual/;
- chapters from collective monographs - 2 publications / co-authored /

- articles in specialized scientific journals, indexed in Web of Science or Scopus - 1 publication / individual /;
- articles and papers published in non-refereed journals with scientific peer-review or published in edited collective volumes - 27 publications /20 individual/;
- studies published in non-refereed journals with scientific peer-review or published in edited collective volumes - 1 publication. / co-authored /;
- university textbooks - 4 books / 2 individual/.

The materials of the competition are different from those submitted for the acquisition of the doctor's degree and the competition for the academic position of "Associate Professor" according to Article 29 of the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act. The candidate has fulfilled the quantitative requirements for holding the academic position "professor" at UNWE both under section "I. National Minimum Requirements "and for each component of Section II. Additional requirements for UNWE "

According to the reference for citations in the card for fulfilment of quantitative requirements, the publication activity of the candidate has a significant resonance in scientific literature. The established citations in the world secondary bibliographic databases Web of Science and/or Scopus citations are 6, and in other electronic information systems the candidate has 12 citations. Another 60 citations have been found in other paper sources.

The scientific work submitted by the candidate for participation in the competition can be divided into five main areas. The publications in the respective areas are as follows:

- in the area of change management (2.2; 3; 4.1; 4.4; 4.5; 4.6; 4.9; 4.13; 4.14; 4.16; 4.17; 4.24; 4.25);
- in the area of crisis management (1; 4.2; 4.3; 4.8; 4.11; 4.12; 4.18; 4.19; 4.20; 4.21; 4.27);
- in the area of management and business development (2.1; 4.7; 4.23);
- in the area of modern approaches and methods in the management of educational institutions and learning (4.10; 4.26).

In the area of change management, 13 titles were submitted for participation in the competition, of which 1 chapter in a collective monograph, 1 article indexed in the Scopus database, 8 articles and 3 papers in conference proceedings. Five of the publications are in English.

The article indexed in Scopus, entitled "Technology transfer as a mechanism of strategic innovative development of enterprises" identifies and explores key issues of the theory and practice of change management and innovation management in organizations, highlighting the need to apply strategic approach in these processes with a view of increasing competitiveness.

Among other publications, the focus of research is on the application of a new approach to change management. According to the author, the concept of management metrification should be the basis of this approach. The publications in this group justify the methodological guidelines for its application, including a model for cyclical development of modern organizations, strategic decisions to ensure flexibility in the behaviour of organizations and the development of their potential. Current directions for improving their planning decisions in the times of crisis have been formulated.

Based on the results of empirical research, interdisciplinary relationships have been established: between change management, crisis management and project management. Change management is considered as a tool for sustainable development management, and this

thesis is studied based on the example of organizations in the sector of information and communication technologies. The achievements in the field of sustainable development management of modern organizations are in two directions: developed and tested system of key efficiency indicators; developed system of organizational competencies for implementation of changes.

In the area of crisis management 11 titles, of which 1 monograph, 5 articles and 5 papers in conference proceedings; five of the publications in English are submitted for participation in the competition .

The individual monograph "Crisis Resilience Management of Organizations" develops the concept of crisis resilience of organization. The constituent elements of the concept of "crisis resilience" and the interrelations between them are well clarified and properly justified. A conceptual model for crisis resilience management of the organization has been developed, which summarizes its key activities. A methodology for measuring and assessing the crisis resilience of organizations is proposed. An author's toolkit (questionnaire) has been developed for the empirical research of crisis resilience of the organization. It has been tested in organizations in the information and communication technology sector. Based on the results of the research, problems in the area of crisis resilience management of organizations are identified, and conclusions and recommendations for their solution are formulated.

The publications in this area are aimed at studying the specifics of crisis, where classification has been carried out, as well as systematization of the types of crises and the related risks. These aspects are summarized in an integrated concept of crisis management of organizations. A special place is given to the crisis management teams, justifying their role and responsibilities. From the point of view of business practice it is important to note the highlighted key activities in the processes of crisis diagnostics and strategic decision making.

Three titles, of which 1 chapter of a collective monograph, 1 article and 1 paper from a scientific forum abroad in the area of management and business development are submitted for participation in the competition. All publications are in English

The chapter in the collective monograph entitled "Indicators for LPS effective functioning measurement" identifies key indicators for measuring the efficient functioning of local production systems. Guidelines for their application in the practice of regional development are given. The monograph presents the results of an international project under an EU research program and is entitled "Functioning of local production systems in Bulgaria, Poland and Russia. Theoretical and economic policy issues "(published by Łódź University Press). In connection with the same project, the author's work is extended by systematizing the success factors of local production systems and studying clusters as a specific organizational form.

Two titles, of which 1 article and 1 paper from a scientific forum abroad in the area of modern approaches and methods in the management of educational institutions and learning are submitted for participation in the competition. Both publications are in English.

The article "Improvement of the management of the universities in Bulgaria" focuses on guidelines and proposals for improving the management system of universities in the country. In this area, the candidate skilfully integrates her experience in teaching and research with her research activity. The achieved results, presented in the second publication, bring out and justify the knowledge and skills of students majoring in Business Administration, obtained in the learning process, and current learning guidelines in line with the changes in the business environment.

The submitted work of the candidate is a proof of her high scientific competence, outstanding research capacity and opportunities for conducting independent research with international recognition, as well as for successful teamwork. Evidence of the significant research competence of the candidate is the project activity, in particular the management of a research project on "Management of change as a tool for increasing the crisis resilience of organizations in the sector of information and communication technologies" (НИ-1-19 / 2015, 2015-2018, Science Research Fund at UNWE), as well as participation in two university research projects on the topic: "Management of project teams in a multicultural environment: opportunities for development of multicultural competencies" and "Innovation challenges, priorities and effects for the companies and the economy of Bulgaria". The international project activity related to the participation in the project 295050 FOLPSEC "Functioning of local production systems in the times of economic crisis. Comparative analysis and benchmarking inside and outside the EU "(EU Seventh Framework Program project) and in the project 517589-LLP-2011-ES-LEONARDO-LMP" KNOW-IN KNOW-IN. Knowledge-Intensive Freight Transport SMEs. For a new generation of smart, sustainable and inclusive oriented Road Manager "(under the Leonardo Da Vinci program) should also be noted. The candidate has an excellent information about the modern development of scientific thought in the area of change management and crisis management, as well as in-depth analytical thinking and the ability to reconsider critically and implement modern approaches and methods of empirical research.

14. Evaluation of scientific and applied science contributions

In the enquiry about the scientific and applied science contributions of Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova are presented contributions, which I find to be correctly structured and summarized. Undoubtedly, the publications submitted to the competition have a contributing character both in the field of theoretical aspects in the above mentioned areas and in their practical application. The focus of the scientific publications and research activities of the candidate provides an opportunity to draw the main contributions such as synthesis of scientific knowledge and practical results in the field of theory and practice of change management, crisis management and sustainable development.

In the scientific-theoretical field, the contributions complement and justify the theory and methodology of change management by integrating them into the overall management system of modern organizations. In this direction, the theory of sustainable development of organizations has been further developed, as well as the methodology for its evaluation. In the area of crisis management there is clear evidence of enrichment of the theory and practice of crisis management through practical solutions to problems arising in the process of functioning of organizations and requiring adequate response from managers. This contribution can be summarized as an improvement of the theory and methodology of crisis management.

From a practical and applied point of view, the candidate's achievements are aimed at presenting various good practices in crisis management and change management. The practical and applied research of Assoc. Prof. M. Kuzmanova is aimed at studying various aspects of business development, in which key problems have been identified and possible solutions have been formulated. There is evidence of enrichment of applied research and specialized literature in the area of management of educational institutions and learning.

15. Critical remarks and recommendations

I have no critical remarks on the materials submitted for the competition. My main recommendation to Assoc. Prof. Dr. Mariana Kuzmanova is to continue her efforts in finding opportunities to promote the results of her research work in prestigious international publications, indexed in world-renowned bibliographic and scientometric systems. I believe that the candidate has an undeniable potential to expand her participation in research projects in the European scientific area, as well as to continue her efforts in integrating her research work with modern aspects of teaching.

16. Conclusion

In summary, it can be stated that the quality of the teaching and research activity of the candidate fully satisfies the requirements of the Development of the academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, the Rules on the implementation of the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act and the Rules on conducting competitions for obtaining a scientific degree and for holding academic positions at UNWE. The presence of significant scientific and applied contributions in the work of the candidate, together with the dedicated efforts and the professional competence, give the opportunity to highly appreciate her indisputable creative potential and the achieved results. Based on this, I **give my positive vote** for the candidacy of Assoc. Prof. Dr. Mariana Toneva Kuzmanova for the academic position of "Professor" in the professional field 3.7 "Administration and Management", scientific specialty "Management (Change Management and Crisis Management)"

31 March 2021
City of Sofia

Reviewer:
/ Prof. Dr. Matilda Alexandrova/